

ROOMMATES
1 NACHT, 2 MENSEN, 4 MUREN

TRIXIE WHITLEY EN SIDI LARBI CHERKAOUI

Omdat geen plek een mooier symbool is voor ontspannen en spannende ontmoetingen dan een hotel, droppen we twee gasten samen op een kamer voor een avond en een nacht tussen de lakens. Vrienden of nieuwsgierige vreemden, op bekend of onbeslagen terrein. Deze keer sluiten zangeres Trixie Whitley en choreograaf Sidi Larbi Cherkaoui elkaar na meer dan tien jaar weer in de armen.

DOOR KATRIEN STEYAERT, FOTO'S JOHAN JACOBS

liFe
ROOMMATES
TRIXIE WHITLEY EN
SIDI LARBI CHERKAOU

T

Trixie is er als eerste. Ze komt de trap op met in haar ogen een jachtige blik, alsof ze verdwaald is. Ze heeft zich moeten haasten, want voor deze afspraak wilde ze nog langs bij Ann Demeulemeester. Ze zet de winkeltassen samen met een kleine, zwarte koffer neer in de hal van JVR108. Het Antwerpse bed and breakfast huist in een pand van meer dan een eeuw oud, dat begon als een *blancherie*, een witgoedwasserij, en daarna onderdak bood aan een koppel jazzmuzikanten. Vandaag hangt er de geur van lelies en luxe.

‘Deze is rustiger’, zegt Trixie wanneer ze de keuze krijgt tussen een kamer op de tweede en een op de derde verdieping. In allebei zet exotisch, handbeschilderd behangpapier de toon, maar Trixie vindt de bovenste opener. ‘Minder *cocoonish*. Het is niet dat Larbi en ik minnaars zijn, hè.’

Ze kijkt wel reikhalzend uit naar zijn komst en laat haar rusteloosheid pas varen wanneer ze hem kan omhelzen. ‘Zo merci, Larbi, om dit te willen doen’, zucht ze. Hij wimpelt het weg. ‘Het is een goed excuus om u eindelijk nog eens te zien.’ Een ontmoeting die naam waardig dateert al van 2001. Ze

werkten toen intens samen. Het was haar debuut als danseres, het zijne als choreograaf. ‘*Rien de rien* was mijn eerste volwaardige voorstelling voor Les Ballets C de la B’, legt hij uit. ‘Mijn grote vraag bij het maken ervan was: heb ik talent als choreograaf? Ga ik ermee verder?’

SLANGENMEISJE

Dat hij volmondig ‘ja’ antwoordde, had veel te maken met vertrouwen. ‘Damien Jalet, met wie ik nu nog vaak werk, was een van de mensen die me toen ondersteunden en me moed gaven. Dat heb je nodig als artiest: mensen die als jij het wilt opgeven, zeggen dat je dat niet mag doen. Was je moeder niet zo iemand voor jou?’ vraagt hij aan Trixie.

Ze knikt. Ze stamt niet alleen af van beeldhouwer George Minne en artistieke cowboys uit Texas – de tak van vader Chris Whitley – maar ook van moeder Hélène Gevaert. Zij is de zus van Deus-bassist Alan, maar vooral zelf zangeres en percussioniste. Een baken voor haar dochter ook, vooral toen die, na de scheiding van haar ouders, hevig puberde en een duidelijk pad probeerde te ontdekken. ‘Op vlak van school en vriendschappen waren de jaren in Gent allesbehalve evident’, zegt Trixie. ‘Ik drumde en sinds mijn elf jaar toerde ik vrij intensief met theatergezelschappen. Zo werd ik al vroeg in een volwassen milieu gesmeten. Een hectische, maar fantastische tijd.’

Moeder Hélène verzorgde de productie van Les Ballets C de la B en nam Trixie mee naar een try-out van *Rien de rien*. ‘Daarna was ik volledig in de ban van Larbi’, zegt ze. ‘Ik begon te fantaseren en dacht: mocht ik ooit

met Larbi kunnen samenwerken, dat zou *a dream come true* zijn. Nog geen week later kreeg ik telefoon om audities te komen doen. Dat ik het haalde, was blijkbaar vooral doordat ik goed met mijn heupen kon bewegen. De prima ballerina zei me dat ik zulke losse ligamenten had dat ik een slangenmeisje kon worden.’ Ze lacht hees.

WEGGEBLAZEN

Terwijl Trixie met losse, felle halen de scène van toen schildert, brengt Larbi het kader aan. Op het achterdoek van de voorstelling stond in het Arabisch gekalligraferd: ‘Wat verboden is, is het meest verleidelijk’. ‘Er zaten ook elementen in van salsa, van samenzang – het was echt een puzzel. Trixie was voor mij het overtuigendst omdat ze toonde dat ze al die bordjes tegelijk in de lucht kon houden. En haar stem en charisma waren toen al indrukwekkend.’

‘Sommige collega’s twijfelden omdat ze niet uit de danswereld kwam, maar dat kon mij niet schelen. Ze knutselde haar eigen systemen in elkaar. Het enige wat ik soms dacht, was: wat doe ik dat meisje aan? Het was zoveel informatie en het was zo kort dag. Ik voelde me bijna de boeman als ik haar nog maar eens een beweging opnieuw liet doen. Ik moest nog leren wanneer je dansers moet duwen en wanneer niet. Trixie was een van de eersten die me op dat vlak inspireerden.’

Ze slaat haar ogen neer bij zoveel lof. ‘Ik kwam daar als niet-getrainde terecht tussen dansers van wereldniveau. Jaren erna voelde ik nog altijd een soort onzekerheid over het feit dat ik geen klassieke opleiding gehad heb, ook niet in de muziek. Pas onlangs heb ik beseft dat ik een en al scho-

ling heb gekregen, van het leven. Het begon bij Larbi. Ik was weggeblazen door zijn werk.’

LOLITA

Veertien was ze. Nu is ze 28 en een half leven verder. Die symboliek is haar niet ontgaan toen ze Larbi uitnodigde voor dit gesprek. ‘Ik ben aan het terugkijken,’ zegt ze, ‘en ik voel voor het eerst een soort luchtigheid die ik nooit gevoeld heb tijdens die hele pubertijd en mijn *early twenties*. Wellicht kijkt ze ook terug omdat ze sinds twee winters moeder is. Ze kon zich na de begroeting niet bedwingen om Larbi meteen te vertellen over haar zalige zwangerschap en al even intense bevalling, bij haar thuis in New York. Ze doet het niet uit opdringerigheid, maar simpelweg omdat haar hart vol is van haar dochter – geboren Phoenix C. Whitley Lefevre. Ze glimlacht. ‘Ik wil zeker niet constant over mijn dochter praten.’ ‘Het is je vergeven, hoor’, zegt Larbi minzaam. Hij begrijpt best dat het moederschap Trixies sowieso al gevoelige sensoren op scherp stelt, dat het veel gedachtes loswoelt. ‘Ik beseft nu bijvoorbeeld hoeveel verwachtingen de maatschappij projecteert op vrouwen en meisjes’, zegt ze. ‘Ik heb het dan over hun uiterlijk en seksualiteit.’ ‘Ten tijde van *Rien de rien* zag ik eruit als een tenger jongetje. Ik was veertien, maar nog volledig plat. Ik kon dan wel goed shaken, maar ik had niets om mee te shaken.’ Ze lacht uitbundig. ‘Als ik erop terugkijk, is het schattig, maar toen was ik obsessief bezig met die puberale complexen. Ik vond het een heel confronterende rol, want ik verving mijn vriendin Laura en dat was een soort

TRIXIE
‘IK LAAT ME NIET
MEER OPLEGGEN
DAT IK ALS VROUW
FLIRTERIG MOET
ZIJN. IK BESCHOUW
MEZELF VAN
NATURE
WEL ALS EEN
SENSUEEL WEZEN,
MAAR IK BEN
VRIJ PRIVAAT
OP DAT VLAK’

LARBI
‘IK VIND HET
STRAF DAT JIJ
HET ANDERS
DURFT AAN
TE PAKKEN.
DAT ZIE IK OOK
BIJ STROMAE.
JULLIE
DOORBREKEN
PATRONEN’

lolita. Ze had al een vrouwenlichaam en prachtig lang haar. En daar stond ik met mijn gevulde behaatje. Die salsa was fantastisch, maar ik was zo’n androgyn bonenstaakje terwijl mijn danspartner een mooie, viriele ...’ ‘... Sloveense man was’, vult Larbi aan. ‘Joeri.’ Hij ziet hem nog voor zich.

GROENTEN KWEKEN

‘Vandaag ben ik nog even tenger,’ gaat Trixie verder, ‘maar ik laat me niet meer opleggen dat ik als vrouw flirterig moet zijn. Ik beschouw mezelf van nature wel als een sensueel, seksueel wezen, maar ik ben vrij privaat op dat vlak. In ons vak wordt jammer genoeg nog altijd verwacht dat je je als vrouw blootgeeft.’ ‘Ik vind het straf dat jij het anders durft aan te pakken’, zegt Larbi. ‘Dat zie ik ook bij Stromae. Jullie doorbreken patronen. Maar ik herken het wel, hoor. Bij *Rien de rien* worstelde ik ook met een complex: ik had het idee dat ik niet gespierd genoeg was, zeker in vergelijking met zo’n Joeri. Maar ik was al 23 en dacht: foert, dan beweeg ik wel sneller of compenseer ik op een andere manier. Uiteindelijk werd dat mijn weg.’

Larbi maakt vanavond een erg solide indruk, maar hij heeft ook moeten wringen. Vooral in zijn veeleisende vader – een man verscheurd tussen zijn wortels in Tanger en zijn leven in Antwerpen – vond hij een geduchte tegenstander. Dans was decadent, homo-zijn verwerpelijk. ‘Als ik tot op het bot ga, was zijn idee: je moet iets doen in het leven waarmee je geld en status verdient. Ik vind het vreselijk dat mij dat is *ingekalkt*. Groenten kweken of met de zon wakker worden is toch minstens even waardevol?’ »

Toen Larbi op zijn negentiende op 'I wanna melt with u' van Prince iedereen op een hoopje danste en de prijs voor beste Belgische danssolo kreeg, was vader plots wel trots, iets wat zijn zoon dan weer opstandig maakte. Dat gevoel week al snel voor een vreemd soort verdriet toen een bloedklonter vader fataal werd. Larbi had hem al vier jaar niet meer gezien.

Ook Trixies vader stierf voor haar twintigste en voor ze de deur naar haar artistieke bestaan had opengewrikt. Hij had nog net haar eerste demo's gehoord en was ongenadig kritisch geweest. Een andere keer had hij haar talent geroemd en haar op het hart gedrukt om daarop te focussen – iets wat hij te weinig had gedaan. Hij bezweek in haar armen.

'Met trauma's leer je omgaan', zegt ze nu rustig. 'Het is zoals met alles: oefening baart kunst. Het is de eb en vloed van het leven, en dat heeft iets poëtisch. Ik heb alleszins een groot vertrouwen gevonden in het feit dat alles altijd verandert.'

Larbi knikt. 'Toen ik jong was, hadden we in mijn familie veel sterfgevallen. De dood was heel aanwezig, en samen met mijn moeilijke jeugd maakte dat dat ik het leven anders ging bekijken. Alles is nu mooi. Oké, het is niet altijd gemakkelijk. Maar al bij al voelt het leven voor mij als een ongeloflijke luxe.'

GEDAAN MET POP?

Het zijn grote woorden, maar deze mensen doen zelden aan koetjes en kalfjes. Daarvoor zijn ze te begeesterd. Onder hun vel broeit permanent iets groots en dwingend.

We zijn intussen verhuisd naar het salon beneden – denk purperen kus-

TRIXIE
'MIJN DOCHTER
IS EEN PRACHTIGE
LES. ALS IK MET
HAAR BEZIG BEN,
HEEFT DAT BIJNA
IETS MEDITATIEFS.
EENVOUD.
HIER EN NU'

LARBI
'DE KINDEREN
VAN MIJN BROER
WEKEN BIJ MIJ
ALLERLEI
MOOIE EMOTIES
LOS. MAAR
IK HEB ER
ZELF GEEN.
MISSCHIEN HEB
IK TE VEEL
TIJD GEHAD OM
OVER DIE KEUZE
NA TE DENKEN'

sens, palmen, houten vogelkooien, pauwenveren. Trixie en Larbi vinden het cosy, 'heel omarmend', maar ze laten zich niet onderuitzakken en drinken enkel water.

Trixie staat aan de vooravond van een Europese tour, waarop ze put uit haar tweede plaat *Porta bohemica*. Larbi vertrekt voor een kleine ronde van Zwitserland met *Fractus V*, waarin hij ook op scène staat. Het was er weer eens tijd voor, zegt hij, ook al werd hij deze lente veertig. 'Soms ben ik daar ongerust over, maar gelukkig heb ik voorbeelden als Pina Bausch, Anne Teresa De Keersmaeker en Wim Vandekeybus. Weer iets doen in het medium waarin je zo thuis voelt, is zalig. Ouder worden is ook tof, hoor.'

Ze praten er nog even over door. Over nieuwe gevoeligheden die met de leeftijd komen, maar ook over de moeilijkheid van multitasken. 'E-mails en sms'en direct beantwoorden, ik worstel daar immens mee', bekent Trixie. 'Hoe kan ik dan present zijn, in het nu leven?' Artistiek multitasken vindt ze wel aantrekkelijk. 'In de periode van *Rien de rien* was ik verscheurd. Ik voelde het gemis aan muziek, en ik heb me nadien uit die dans losgemaakt om me muzikaal te ontwikkelen. Maar nu mis ik die andere expressievormen: theater, dans, visuele kunst. Ik heb het een beetje gehad met het poprockcircuit.'

Ze kijkt schuld bewust. 'Mijn droom is gewoon om mijn leven zo uit te kerwen dat ik me op verschillende manieren kan uiten: met mijn stem, maar ook met mijn lichaam of visueel. Die wens was niet zo hard aanwezig voor mijn zwangerschap, maar nu ben ik erop aan het broeden.' Ze kijkt hoopvol. Met Joni Mitchell als lichtend

voorbeeld wil ze schotten slopen. ‘Ik voel een immense nood om de dingen anders te doen, en ik ben daar op dit moment heel optimistisch over.’

TSUKI EN BOB

Buiten loopt de grillige dag op z'n eind. ‘Hoe mijn moeder verantwoordelijkheid nam, dat vond ik heel inspirerend’, zegt Larbi. ‘Het is alleen jammer dat ze zo hard haar tanden in het werk zette dat ze het genieten soms uitstelde. Toen ze met pensioen ging, was ze even verloren. Dat wil ik vermijden. Ik probeer plezier te hebben in alles wat ik doe.’

Trixie valt hem bij. ‘Mijn dochter is een prachtige les op dat vlak. Als ik met haar bezig ben, heeft dat bijna iets meditatiefs. Eenvoud. Hier en nu.’ Larbi knikt. ‘Iemand die gewoon ademt en je daardoor ontroert – het is bijna magisch. Ik zie het bij de twee kinderen van mijn broer. Ze weken bij mij allerlei mooie emoties los. Maar ik heb er zelf geen, nee. Misschien heb ik te veel tijd gehad om over die keuze na te denken’, glimlacht hij. ‘Ik heb enorm veel fantasie, dus ik kan me alles voorstellen: een leven met kinderen, een leven zonder kinderen. Ik heb trouwens een kat, Bob’, grijnst hij. ‘En een lief. Tsuki (*Kozuki, componist en danser bij Eastman, Larbi's gezelschap, red.*). Een Japanse jongen met wie ik heel blij ben.’

Dat de maatschappij andere verwachtingen heeft – inclusief een gezin stichten – deert hem al lang niet meer. ‘Daar moet je gewoon niet naar luisteren.’ Trixie zit op dezelfde lijn. ‘Ik heb, bijna als een architect, mijn eigen *values* opgebouwd, los van wat anderen daarvan vinden. Ik vond dat bijna een vorm van verantwoordelijkheid

TRIXIE
‘VEEL MENSEN
KUNNEN NEW YORK
NIET AAN OMDAT ZE
VERDRINKEN IN ZIJN
STIMULI, MAAR MIJ
LEERDE DE STAD
NET OM GOED NAAR
MIJN GEVOELIGHEDEN
TE LUISTEREN.’

LARBI
‘DE VERHALEN
VAN HOE MENSEN
IN DE STAD
GERAAKTEN ZIJN
VAAK EPISCH.
ZELFS DE
POETSVROUWEN
ZIJN ER INTERESSANT.
EN DAN DIE HUMOR.
HET IS DE SNELSTE,
MEEST RADICALE
HUMOR DIE IK KEN.’

tegenover mijn eigen leven.’

‘Het mooie is,’ gaat Larbi verder, ‘dat anderen op den duur ook die maatschappelijke druk loslaten. Als je het vergelijkt met twintig jaar geleden, zijn mensen toch al een pak opener geworden? Op politiek vlak daarentegen zijn er veel vergissingen aan de gang.’

Op slogans zul je hem niet betrappen, op defaitisme of cynisme al zeker niet. Daarvoor is hij te veel een verzoener. ‘Ik denk dat dit de winter is voor de langverwachte lente. Maar we mogen niet afwachten en denken dat iemand anders het voor ons zal oplossen. Zo probeer ik te tonen hoe waardevol het is om met mensen van overal samen te werken, en hoeveel meer perspectieven dat biedt dan in je eigen huis te blijven zitten.’

FIKSEN

‘Weet je wat ik zinnig vind?’ vraagt Larbi. ‘Uitspraken doen als: ik heb dezelfde opvoeding gehad als sommige terroristen. Toen ik klein was, heb ik de Koran geleerd. Sinds mijn dertiende ben ik geen moslim meer, maar mijn naam, Larbi, betekent nog altijd “de Arabier”. Dat vind ik keitof. Dat staat daar, ondanks mijn blanke huid. Ik blaas mezelf niet op, ik maak dansvoorstellingen’, glimlacht hij. Kunst is bij uitstek het rijk der nuance, en daarom gedijen deze twee er zo. ‘Ik heb voor en achter de schermen bijvoorbeeld beter leren omgaan met conflicten’, zegt Larbi. ‘Vroeger was ik daar weken ziek van – ik was als kind al overgevoelig en schuldbevestigd. Nu kan ik het plaatsen. Als iemand tegen mij roept, besef ik nu dat hij eigenlijk angstig is.’ Trixie gordt haar gitaar om precies om dat uit te stralen: *be fearless*. ‘Mocht mijn publiek die vonk voelen,

dat zou fantastisch zijn.’

Larbi laat zijn blik rusten op de ommuurde stadstuin. Op de muren woekert klimop. ‘In 2007 belandde ik als choreograaf in een crisis. Voor de zoveelste keer. Ik vraag me nog altijd na elke voorstelling af of ik er niet beter mee kan stoppen’, zegt hij met de nodige zelfspot. ‘Toen, negen jaar geleden, ben ik naar China gegaan, naar de Shaolin-moenniken.’ Tussen zijn schouderbladen staat een Chinese draak getatoeëerd. ‘De moenniken willen hun boeddhisme wel aan de man brengen, maar gewoon op een eerlijke manier, zonder enige vorm van verpakking. Dat was zo verfrissend. Ik begreep toen dat ik ook zo kunst moet maken: *take it or leave it*.’

Het veranderde hem. Hij weigerde zich nog te plooiën naar de wensen en verlangens van anderen. ‘Als ik voel dat ze die op mij projecteren, zeg ik: sorry, dat kan ik u niet geven. Kunstenaars kunnen en moeten alleen hun eigen ding doen.’

JAPANESE LATINO'S

Bij het licht van kaarsen belijdt hij verder zijn liefde voor het Verre Oosten. ‘In Tokio ben ik een blij man. Alleen tijdens de aardbeving van vijf jaar geleden voelde dat anders. “Neem dit niet van me af!” dacht ik in paniek. Nu vind ik eindelijk een mooie plek en nu stort die in. Dat deed zeer.’ ‘In Tokio voel ik me gewoon op mijn mooist als mens. Het heeft te maken met de lichaamstaal van de mensen. Ze zijn eerlijk, maar gereserveerd, waardoor je veel ruimte krijgt om jezelf te zijn. Maar Tsuki is er bijvoorbeeld niet graag. Hij vindt Tokio te hard. Hij groeide op in Osaka, daar waar de latino's van Japan wonen.

Alle humoristen en criminelen komen ervandaan.’ ‘Welk van de twee is Tsuki?’ vraagt Trixie geamuseerd. ‘Misschien is hij een beetje een combinatie’, lacht Larbi.

Trixies Tsuki heet Bram en is haar lief sinds jaren. Was vroeger het motto ‘One love, one life’, dan volgen ze nu meer hun eigen ritme. Maar de kern blijft hun appartement in Greenpoint, vlak aan de East River. ‘Ik heb me altijd nomadisch gevoeld, maar New York is toch als een ongelooflijke thuis voor mij. Veel mensen kunnen de stad niet aan omdat ze verdrinken in haar stimuli, maar mij leerde ze net om goed naar mijn gevoeligheden te luisteren.’

‘Ik heb een keer drie maanden non-stop in New York gewerkt, zalig’, vertelt Larbi. ‘De verhalen van hoe mensen in de stad geraakten, zijn vaak episch. Zelfs de poetsvrouwen zijn er interessant. En dan die humor. Het is de snelste, meest radicale humor die ik ken.’

Trixie vindt dat hij nog maar eens moet langskomen. Op het eerste gezicht matchen hun agenda's niet – hij is er in augustus als zij op Dranouter staat – maar Larbi heeft er alle vertrouwen in dat hun wegen ooit weer kruisen. ‘Op dat vlak verzorgt het leven ons heel goed.’

Ze omhelzen elkaar en schudden zo nog even de vele onbeantwoorde vragen af. Tien jaar overbrug je niet op één avond, maar het was een begin. Trixies blik leest opnieuw hoopvol. ‘*See you on the next cloud*’, fluistert ze.

www.jvr108.be,

tweepersoonskamers vanaf 130 euro.

EINDE